

Ett äventyr med livet som insats

En regnig augustikväll omkring år 1885 skulle arrendator Jomo Jo Olsson gå från sitt hem i Heden, Särna till sin fäbod Dammbustvallen belägen en och en halv mil från byn, med en ganska tung ryggsäck. När han gått drygt en halv mil och kom till Siksjöberget, där den gamla allfarvägen gått vintertid från Heden över till Norge, fick han genom regndiset se några mörka bylten tumla om i ljungen på ganska nära håll. Han trodde först att det möjligen var fåglar men fick se, att det var björnungar, som voro som små valpar. Han kom dem så nära, att han gott kunde tagit dem med bara händerna. Nu fick han till sin stora förskräckelse se själva björnmamma komma ut ett gransnår och stanna på högst 50 meters avstånd och stå alldeles orörlig och kisa mot honom, endast skakande regnet av öronen emellanåt. Nu gällde det att så fort som möjligt lyckligast klara situationen. Bössa hade han inte, och det var nog tur, säger han själv – bättre att springa!

Med skydd bakom några buskar där han stod minst en halv timme, tänkte han först taga en omväg och komma förbi, men nu hade björnmamman fått situationen klar för sig och rev sönder ett stort vindfälle med rötter och allt, för att på så sätt reta sig till slagfärdigt humör och klara sig själv och sina ungar. Nu måste Jomo Jo fortast möjligt springande återvända mot byn med björnhonan tätt inpå sig. När han sprungit omkring en halv kilometer kom han till en stor källa, som vägen strök förbi. I rädslan hoppade han rakt i den djupa källan, lika hastigt opp igen på andra sidan och fortsatte över kärr och allehanda moras och en bäck, där det fanns lösa stenhällar att gå på. När han kommit ett stycke från bäcken, stannade han för att lyssna, om björnhonan möjligen vänt om, men fick då höra, hur hon hoppade på de glappande stenhällarna i bäcken. Nu måste han i språngmarsch igen genomvåt och alltjämt bärande den runga ryggsäcken. Han tänkte springa till en sin fäbod (*Rörmyrvallen*) som var öde och låg en fjärdingsväg från byn, för att vila litet men vågade inte. Kommer hon där, river hon ner stugan, tänkte han. Men så långt kom hon aldrig. Hon vände nog för att se efter sina ungar. Men Jomo Jo sprang direkt hem till byn och in i sin stuga svettig och genomvåt. Nu först kom han att tänka på, att ryggsäcken var med. Dagen därpå försökte han få någon jägare med för att om möjligt skjuta björnarna, men då det inte var någon hemma, som var hågad, måste han gå en annan väg till fäboden.

Han hade en pojke om 6 eller 7 år som han tänkte taga med till fäboden första dagen men den lämnade han kvar hos en syster på Heden som tur var. Hade pojken vart med, så hade de nog ej klarat sig med att springa, säger han. Det var nog en kritisk kväll, som kanske ingen nu velat uppleva. Jomo Jo lever än och har själv berättat om äventyret nyligen och är trots att han fyllde 78 år den 9:e sistlidne okt., frisk och kry och har varit ovanligt lätt på fötterna för sin ålder, tills han nu nyligen börjat bli giktbruten. Men han önskar i sitt stilla sinne att han vore lika kvick, som när han sprang undan björnen. Den omskrivna björnfamiljen blev på hösten samma år skjuten c:a 1 mil längre västerut från den plats där Jomo Jo såg den, av ett lag djärva björnjägare från Gammelsåtern i Idre.

B. J. J.

Mora tidning den 1a juli 1935

För hand: Jomo Jo död den 5 augusti 1942, 86 år.